

Skarntyde

Conium maculatum

Skarntyde er en toårig skærmpolante, der vokser på næringsrig jord, ofte langs kysten.

Løvet ligner gulerodens, men stilkene har røde aftegninger, der tiltager ned mod roden.

Hele planten er giftig.

Skarntyde får skyld for at have leveret plantesaften til den drik, der slog filosoffen Sokrates ihjel.

Henrettelsen af den gamle hædersmand er velbeskrevet i den antikke litteratur, der i detaljer skildrer hvordan lammelsen bredte sig i hans krop. Skildringerne stemmer overens med symptomerne på en voldsom forgiftning, men nutidig videnskab stiller spørgsmål ved, om det virkelig var skarntydesaft, der var årsagen til hans død. I stedet foreslås, at giftstoffet kom fra den langt giftigere 'gifttyde', der vokser i vand

Skarntyde blomstrer i forsommeren med hvide skærmbloster og er mest almindelig i Østdanmark.

Den formodes at være indslæbt af munke, fordi den ofte optræder nær klosterruiner.

Hele planten er giftig og lugter dårligt, når den er frisk.

Det er muligt, at forveksle med vild kørvel og vild gulerod, der også har smukke, hvide skærmbloster, så før man høster til buketten med vilde blomster, er det ingen skade til lige at kaste et blik på stilkene og sikre sig, at de ikke er røde.

Giften i skarntyde hedder coiin, der lugter dårligt og kan optages både gennem huden og åndedrættet. Giften forsvinder ved opvarmning, men ikke ved tørring.

Koncentrationen af giften varierer med vejret.

Husdyr derimod har intet mod lugten og spiser gerne planten. Indtagelse kan dog skade dyrenes fostre med misdannelser til følge.

Munkene mente, at planten kunne skærme brødrene mod kødets lyster. Ikke mindst, når svimmelheden tog til og det stod ud af begge ender. Man tror dem gerne!